

บทความวิจัย

**ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก
และสารสนเทศร่วมสมัย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทน
ในการเรียนรู้ รายวิชา ส 32102 เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณกุลกันยา จังหวัดสงขลา**

**Effects of Learning Management by using Lecture Method
with Graphic Organizer Techniques and The Contemporary
information on the Learning Achievement and Retention in
Soc 32102 Economic of Mathayomsuksa 5 Student at
Hatyaiwittayalaisomboonkulkanya School Songkhla Province**

วิชัย วงศ์สุวรรณ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับ
หลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับการใช้
เทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย 2) ศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนที่ได้รับการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับการใช้เทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย
3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย
ร่วมกับการใช้เทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหาดใหญ่
วิทยาลัยสมบูรณกุลกันยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ที่เรียนราย
วิชา ส 32102 เศรษฐศาสตร์ จำนวน 40 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้
วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย สูงกว่าก่อนเรียน

¹ ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณกุลกันยา

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย มีความคงทนในการเรียนรู้ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย ระดับคุณภาพมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

คำสำคัญ: วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียน

Abstract

The purposes of this research were : 1) to compare the learning achievement before and after studying by using Lecture Method with graphic organizer techniques and the contemporary information 2) to study student's learning retention results from using Lecture Method with graphic organizer techniques and the contemporary information and 3) to study the opinions of the student toward by using Lecture Method with graphic organizer techniques and the contemporary information. The sample consisted of 51 mathayomsuksa 5 students studying in the first semester of the 2014 academic year at Hatyaiwittayalaisomboonkulkanya School. The research instruments comprised 1) learning management plans 2) a learning achievement test and 3) a scale to assess the students opinions toward by Lecture Method with graphic organizer techniques and the contemporary information. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test (dependent). The research findings were as follows: 1) the post-learning achievement scores by using lecture method with graphic organizer techniques and the contemporary information were significantly higher than their pre-learning counterparts at the .01 level, 2) the students learned by using lecture method method with graphic organizer techniques and the contemporary information had learning retention, 3) the opinions of the students by using lecture method with graphic organizer techniques and the contemporary information were found to be at the high level ($\bar{X} = 4.38$, S.D = 0.63).

Keywords: Lecture method with Graphic Organizer techniques and the contemporary information, Achievement, Retention.

บทนำ

การศึกษานับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรอันมีค่าและมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล ความตอนหนึ่งว่า “... การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้าง และพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคม และบ้านเมืองใต้ให้การศึกษที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอดีกับทุก ๆ ด้าน สังคม และบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด...” (มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย และมูลนิธิสตรี-สฤตวงศ์, 2543, น.87)

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญของประเทศมาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขึ้น โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม ออกเป็น 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ โดยใน

แต่ละสาระ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด รวมทั้งสาระการเรียนรู้แกนกลางไว้ อย่างชัดเจน

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เป็นสาระหนึ่งที่ถูกกำหนดให้นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และมาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.58,66) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของสาระการเรียนรู้แกนกลาง ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ศึกษาในมาตรฐาน ส 3.2 ตัวชี้วัดที่ 1 ประกอบด้วย 1) บทบาทของนโยบายการเงินและการคลังของรัฐบาลในด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การรักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ การแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา 2) รายรับและรายจ่ายของรัฐที่มีผลต่องบประมาณนี้สาธารณะ การพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน นโยบายการเก็บภาษีประเภทต่างๆ และการใช้จ่ายของรัฐ แนวทาง

การแก้ปัญหาการว่างงาน 3) ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ เงินฝืด 4) ตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น GDP, GNP รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล 5) แนวทางการแก้ปัญหาของนโยบายการเงินการคลัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จะเห็นได้ว่าสาระการเรียนรู้แกนกลางดังกล่าวเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนในชีวิตประจำวัน และเป็นสาระการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูล และข้อมูลดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาดังกล่าว ผู้สอนจำเป็นต้องนำข้อมูล หรือสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันมาให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ คือ สารสนเทศร่วมสมัยนั่นเอง ซึ่งชุดมวลสำจรรย์นั (2548) ได้กล่าวถึงลักษณะของสารสนเทศที่ดีไว้หลายประการ สรุปความว่า “มีความถูกต้อง ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และแหล่งของข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นข้อมูลต่างๆ ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน และมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ อาทิ ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักบริหารหนี้สาธารณะ เป็นต้น ขณะเดียวกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเข้าใจมากยิ่งขึ้น จะต้องนำข้อมูลสถิติปัจจุบันมาแปลงเป็นกราฟิกประเภทต่างๆ เช่น แผนที่ แผนผัง หรือแผนภูมิ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และจดจำข้อมูลต่างๆ ได้ง่ายขึ้น ดังที่ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544) และทศนา แคมมณี (2545) ได้กล่าวถึงประโยชน์

ของการใช้เทคนิคผังกราฟิก สรุปความว่า การนำเทคนิคกราฟิกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลที่กระจัดกระจายให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจสิ่งที่เรียนได้ดีขึ้น และจดจำได้นานขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมศักดิ์ หนูชุม (2552) อุไรวรรณ ฉลาดกิจ (2553) และมน้อย ชูพรหม (2554) ที่ได้นำเทคนิคกราฟิกไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเทคนิคกราฟิก เป็นเทคนิคการสอนประเภทหนึ่งที่เหมาะสมในการนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถนำมาใช้ร่วมกับวิธีสอนแบบต่างๆ ได้

วิธีสอนแบบบรรยาย (Lecture Method) เป็นวิธีสอนที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่เคยชิน และนิยมนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และถูกมองว่าเป็นวิธีสอนที่น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ และไม่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับผู้เรียนได้ แต่ในความเป็นจริงวิธีสอนแบบบรรยายเป็นวิธีสอนที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับผู้เรียน และสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาสาระที่ครูกำลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เพียงแต่ครูจะต้องนำเทคนิคการสอนอื่นๆ มาจัดกิจกรรมร่วมกับวิธีสอนแบบบรรยาย ดังที่สมชาย ชูชาติ (2538) และทศนา แคมมณี (2555) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำวิธีสอนแบบบรรยายไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ สรุปความว่า ผู้สอนควรนำสื่อ หรือเทคนิคต่างๆ มาใช้ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย

ก็จะส่งผลทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคนิคกราฟิก หรือผังกราฟิก เป็นเทคนิคในการนำเสนอข้อมูล ความรู้ หรือความคิดออกมาโดยใช้แผนภาพแบบต่างๆ ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอนั้นได้ถูกจัดกระทำโดยผ่านกระบวนการคิด ผังกราฟิกเป็นสิ่งที่แสดงความคิดที่เป็นนามธรรม ให้ออกมาเป็นรูปธรรม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระต่างๆ ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และสามารถจดจำได้นาน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับวิธีสอนแบบบรรยาย หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นโยบายการเงิน การคลัง และการค้าระหว่างประเทศ รายวิชา ส 32102 เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน กับหลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับการใช้เทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย
2. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับการใช้เทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน

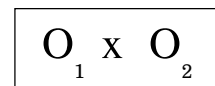
แบบบรรยายร่วมกับการใช้เทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ร่วมกับการใช้เทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ร่วมกับการใช้เทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ครั้งที่ 1 และหลังเรียนครั้งที่ 2 ไม่แตกต่างกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อน-หลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) โดยมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับการใช้เทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย

O₁ หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ที่เรียนรายวิชา ส 32102 เศรษฐศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 245 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณกุลกัน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 40 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่มตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย

ตัวแปรตาม คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ความคงทนในการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้การทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นโยบายการเงิน การคลัง และการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย จำนวน 16 คาบ มีขั้นตอน 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1.1 นำเข้าสู่บทเรียน โดยนำข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน มาเสนอผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา อาจใช้บทความข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ หรือแผ่นโปสเตอร์ฯ เป็นต้น

ขั้นที่ 1.2 แฉ่งจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ในแต่ละครั้งผู้เรียนจะต้องบรรลุจุดประสงค์อะไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีเป้าหมายในการเรียน

ขั้นที่ 1.3 ทบทวนความรู้เดิม โดยทบทวน ความรู้เดิมที่ผู้เรียนได้ศึกษาไปแล้วเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา หรือที่เคยศึกษามาเพื่อผู้เรียนจะได้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

ขั้นที่ 2 **ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้** นำเสนอความรู้ใหม่ให้กับผู้เรียนโดยใช้ข้อมูลปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำลังศึกษา และกราฟิกชนิดต่างๆ มาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 **ขั้นสรุป** นักเรียนและครูร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสุ่มถามนักเรียน และหรือประเมินจากการตอบคำถามในใบกิจกรรม

ขั้นที่ 4 **ขั้นประเมินผล** ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการทดสอบหลังเรียน และหรือประเมินจากการตอบคำถามในใบกิจกรรม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นโยบายการเงิน การคลัง และการค้าระหว่างประเทศ ชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าดัชนีความง่ายตั้งแต่ 0.20-0.80 ค่าดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.71 และค่าดัชนีความเที่ยง 0.82

2.2 แบบประเมินความพึงพอใจของ

นักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 22 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าดัชนีความเที่ยง 0.86

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มทดลองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเริ่มจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนสอบก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย ที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น จำนวน 8 แผนรวมเวลา 16 คาบ

3.3 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนครั้งที่ 1 หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับก่อนเรียน แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียนครั้งที่ 1 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับ

เทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย

3.5 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ครั้งที่ 2 โดยทิ้งระยะเวลาจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ครั้งที่ 1 จำนวน 4 สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียน ครั้งที่ 2 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนกับคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

4.2 การศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ครั้งที่ 1 กับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ครั้งที่ 2 โดยใช้สถิติ t-test

4.3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์คุณภาพ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำวิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นโยบายการเงิน การคลัง และการค้าระหว่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนหาดใหญ่

วิทยาลัยสมบูรณกุลกันยา สรุปลงได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	S	$\bar{d}$	S_d	t
ก่อนเรียน	40	13.425	2.024			
หลังเรียน	40	29.700	2.053	16.275	2.837	36.277**

** $p < .01$; ($t_{39} = 2.457$)

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	S	$\bar{d}$	S_d	t
หลังเรียน ครั้งที่ 1	40	29.700	2.053			
หลังเรียน ครั้งที่ 2	40	29.275	2.087	0.425	1.083	2.481**

** $p < .01$; ($t_{39} = 2.750$)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนครั้งที่ 1 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนครั้งที่ 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัยทำให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นโยบายการเงิน การคลัง และการค้าระหว่างประเทศ ผลปรากฏว่าในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 ระดับคุณภาพมาก ด้านผลการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 ระดับคุณภาพมาก และด้านพฤติกรรมครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 4.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 ระดับคุณภาพมากที่สุด

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา และประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ

บรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนแบบบรรยายหากนำไปใช้ร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ ก็สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้เช่นกัน ดังที่ วันเพ็ญ วรรณโณมล (2544) กล่าวถึงวิธีสอนแบบบรรยายว่า วิธีสอนแบบบรรยาย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น หากผู้สอนได้มีการใช้สื่อประกอบการบรรยาย เช่น แผนภูมิ รูปภาพ แผนที่ ฯลฯ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นโยบายการเงิน การคลัง และการค้าระหว่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลปัจจุบันมาเป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ร่วมกับการใช้กราฟิกชนิดต่างๆ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิตานา แชมมณี (2555, น.15) ที่กล่าวว่า วิธีสอน แบบบรรยายสามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพได้ หากครูผู้สอนได้นำสื่อประเภทต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการที่ผู้วิจัยได้นำกราฟิกประเภทต่างๆ มาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียา ศุภวงศ์ (2543) และเกษมศักดิ์ หนูชุม (2552) ที่ได้นำเทคนิคกราฟิกมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้สูงกว่าก่อนเรียน

นอกจากนั้น จากผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มี

ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย ในด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านพฤติกรรมครูผู้สอน ในประเด็นต่างๆ อาทิ นักเรียนมีความสุขในขณะครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนอารมณ์ดียิ้มแย้มแจ่มใส ผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และมีความกระตือรือร้นขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้พบว่าทุกประเด็นนักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก ซึ่งอารมณ์และเจตคติของผู้เรียนจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ วรรณิ ลิ้มอักษร (2546) ได้กล่าวไว้ว่า อารมณ์ และเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อสถาบันการศึกษาต่อวิชาที่เรียน และต่อครูผู้สอน มีอิทธิพลในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ อยากรู้ อยากเห็น ทุ่มเทกำลังความสามารถในการเรียนอย่างเต็มที่ จนประสบความสำเร็จในการเรียนตามเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1976), Klausmeier (1980) ได้กล่าวไว้ว่าทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อครูผู้สอนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูที่มีความสัมพันธ์ที่ดี และมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ขณะเดียวกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ เว็บไซต์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักบริหารหนี้สาธารณะ สำนักงบประมาณ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า มาตอบประเด็นคำถามในใบกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวจะส่งผล

ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังที่ Piaget and Vygotsky (อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541) ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางพุทธิปัญญาของผู้เรียนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือกระทำ

2. การศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย มีความคงทนในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังที่ พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2544) และทศนา เขมมณี (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การนำเทคนิคกราฟิกมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ จดจำ สิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย และจดจำสิ่งที่เรียนได้นาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมโนทัย ชูพรหม (2554) ที่ได้้นำเทคนิคกราฟิกมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความคงทนในการเรียนรู้ จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนจดจำ สิ่งที่เรียนรู้ได้นาน นั่นคือนักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้นั่นเอง ขณะเดียวกันการที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจในพฤติกรรมของครูผู้สอน ก็ย่อมมีอิทธิพลต่อความจำของผู้เรียนเช่นกัน ดังที่ Kalat (อ้างถึงใน วรรณิ ลิ้มอักษร, 2546) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความจำว่า ความ

ประทับใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความจำ เนื่องจากความประทับใจจะไปกระตุ้นให้บุคคลมีอารมณ์เกิดขึ้น อารมณ์ดังกล่าวจะกระตุ้น Norepinephrine Synapses ในสมอง หรือรู้จักกันในนาม β -adrenergic synapses ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการบันทึกความจำให้มากขึ้น สอดคล้องกับการค้นคว้าของนักจิตวิทยา และนักจิตวิทยาการศึกษา กล่าวว่า ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะจำเหตุการณ์ที่เขาเกิดความประทับใจ เกิดความรู้สึที่ดี มีความพอใจมากกว่า เหตุการณ์ ที่ทำให้เขาเกิดความไม่พอใจหรือไม่สนุกสนาน (เพราพรธณ เปลี่ยนภู, 2542, น.339)

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิก และสารสนเทศร่วมสมัย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับคุณภาพมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 ทั้งนี้ทั้งนี้มีผลสืบเนื่องมาจากในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยได้สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของเนื้อหาสาระที่นักเรียนกำลังศึกษา รวมทั้งได้นำข้อมูลสารสนเทศซึ่งเป็นข้อมูลปัจจุบันมาให้นักเรียนได้เรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และสามารถนำความรู้ไปติดตามข้อมูลข่าวสารในชีวิตจริงได้ สร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ โดยไม่เคร่งครัดหรือเข้มงวดนักเรียนมากจนเกินไป เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติค้นหาหรือสร้างความรู้โดยตนเอง และคอยให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีประเด็นปัญหาต่างๆ การจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวส่งผลทำให้นักเรียน

เกิดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยสามารถยืนยันได้ว่าวิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ ประเด็นสำคัญครูผู้สอนจะต้องนำข้อมูลปัจจุบันมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ อาทิ ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ สำนักบริหารหนี้สาธารณะ ฯลฯ ซึ่งเว็บไซต์ของหน่วยงานเหล่านี้จะให้ข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย มีประสิทธิภาพได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำวิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย ไปทดลองซ้ำๆ กับรายวิชาอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการยืนยันว่าวิธีสอนแบบบรรยายร่วมกับเทคนิคกราฟิกและสารสนเทศร่วมสมัย สามารถ

พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทน
ในการเรียนรู้ ได้หรือไม่

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระ
การเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.

เกษมศักดิ์ หนูชุม. (2552). *ผลการสอนโดย
ใช้เทคนิคกราฟิก เรื่อง หลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน และทักษะการคิดแบบสืบสาวเหตุ
ปัจจัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนพระแสงวิทยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
ชูติมา สัจจามันท์. (2548). หน่วยที่ 1 สาร
สนเทศกับสังคม. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
สารสนเทศร่วมสมัยทางสังคมศาสตร์
Contemporary Information in Social
Sciences* หน่วยที่ 1-5. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*

ทิตนา เขมมณี. (2545). เทคนิควิธีการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิด. ใน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ, บรรณาธิการ, *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา 2*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 44-69.

_____. (2555). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียา ศุภวงศ์. (2543). *การเปรียบเทียบการสอนโดยใช้เทคนิคกราฟิกกับการสอนแบบปกติที่มีต่อความคิดรวบยอด ในวิชาพื้นฐานอารยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์-การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.*

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธี และเทคนิคการสอน 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป เมเนจเม้นท์.

เพราพรรณ เปลี่ยนภู. (2542). *จิตวิทยาการศึกษา (Educational Psychology)*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี.

- มโนทย์ ชูพรหม. (2554). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การคิดวิเคราะห์ และความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา. มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย และมูลนิธิสตรี-สฤณีวงศ์. (2543). *คำพอสอน : ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2546). *จิตวิทยาการศึกษา (Educational Psychology)*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). สงขลา: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วันเพ็ญ วรรณโกมล. (2544). *การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- สมชาย ชูชาติ. (2538). *เอกสารคำสอนวิชา ศษ 361 วิธีสอนทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุรางค์ โคว์ตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรวรรณ ฉลาดกิจ. (2553). *ผลการใช้วิธีสอนแบบอริยสัจ 4 ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. อุดรธานี.
- Bloom, B.S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. (1st ed.). New York: McGraw-Hill.
- Klausmeier, H.J. (1980). *Learning and Teaching Concepts: A Strategy for Testing Application of Theory*. (1st ed.). New York: Academic Press.